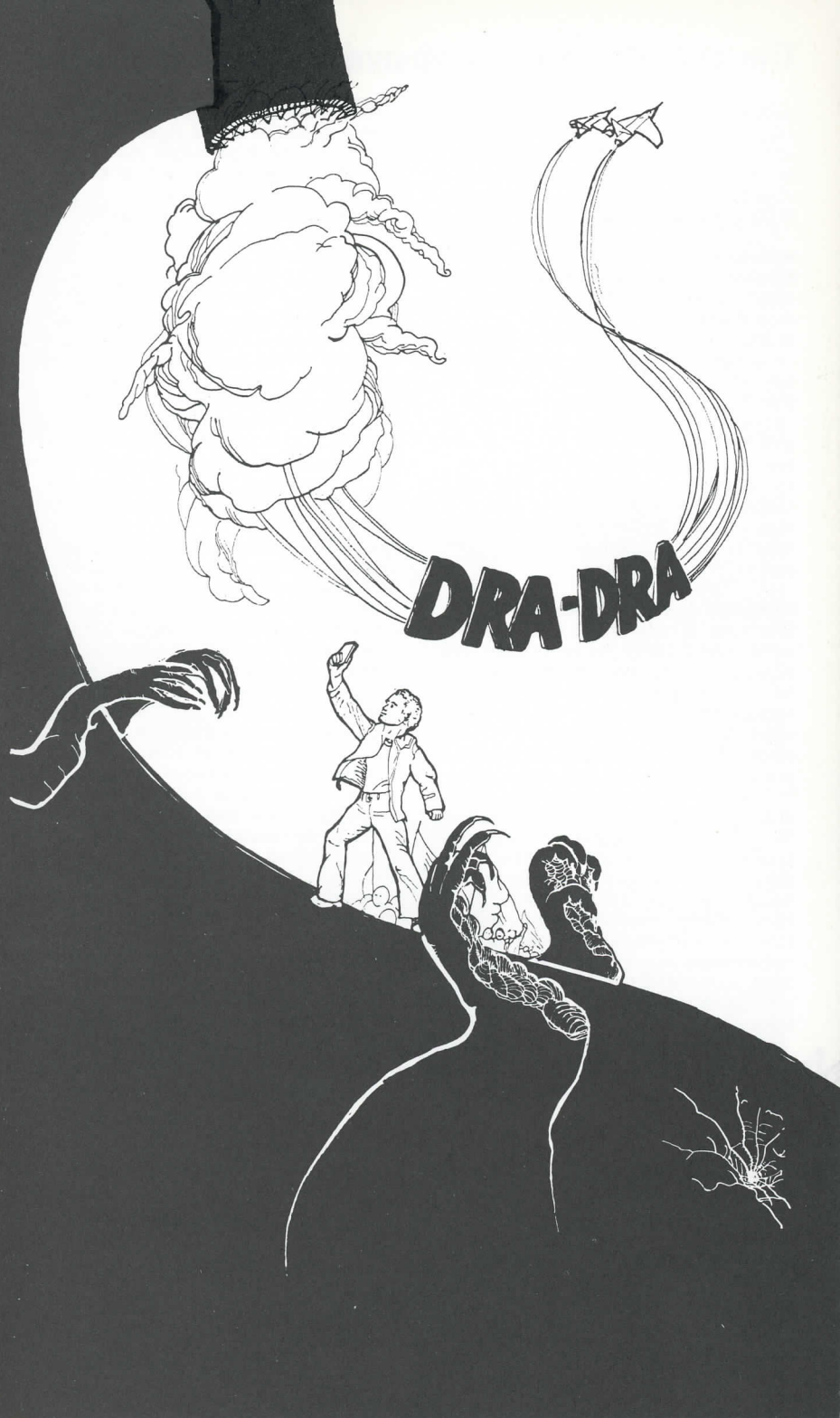

Om at få dragens røv op over ørerne

Uddrag af interview med Wolf Biermann – aftenens dramatiker – oversat fra »Der Spiegel«, den 1.3.71. (Interviewet fandt sted i anledning af uropførelsen af »Der Dra-Dra« i München i 1971. Oversat af Leif Hartvig Andersen).

Hvilken fortolkning skal der efter Deres mening lægges i en vesttysk scenes opførelse af den mytologiske kamp mod dragen?

Biermann: Dragen er den kapitalistiske, en drage, der naturligvis ikke anser sig selv for at være en drage, ligesom Dra-Dra i mit stykke. Da jeg selv bor i et land, hvor kommunisterne ikke længere behøver at kæmpe mod kapitalisterne, men allerede kan kæmpe for socialismen, har Dra-Dra-stykket også antistalinistiske dimensioner. Men hvis man i Vesten spiller stykket antistalinistisk, får man dragens røv op over ørerne.

Hvad står denne drage så for?

Biermann: Dragen er en tidligere gennemprøvet lignelse for reaktionær vold, parasitær magt og kontrarevolutionær terror. Også på teatret burde man bekæmpe de reaktionære, som man virkelig står overfor. Ellers sker det let, at betalte kunstnere i dragedræberpositur nærmest slår død mand ihjel. Publikum i Vesten ved naturligvis, at stykket er skrevet af den forbudte herr Biermann i DDR, og det borgerlige publikum er jo dresseret til ikke at forstå en indre socialistisk diskussion – og så vil det forveksle den antistalinistiske holdning med den antikommunistiske. Det samme sker jo også for de nyomvendte venstreorienterede borgere, som netop tumler fra den anti-autoritære fase og ind i den dogmatistiske.

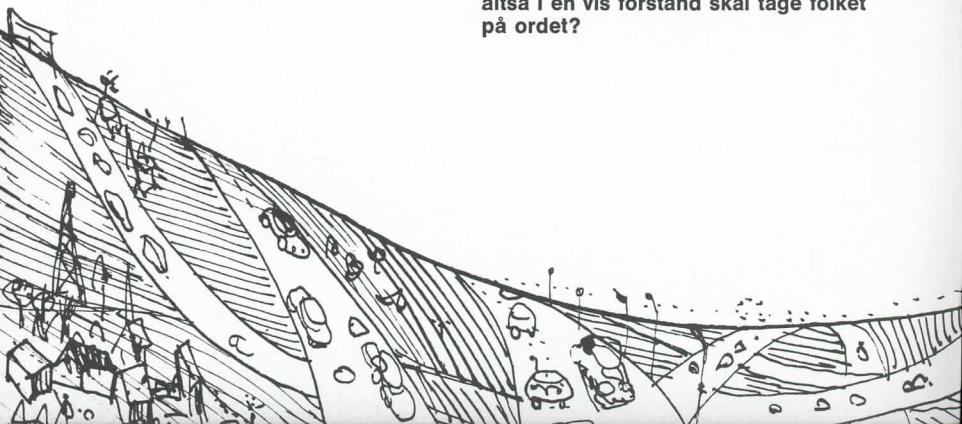
I modsætning til det dokumentariske teater formidler Deres stykke en politisk problematik på meget kulinarisk vis, det vil sige med masser af udstyr, musik og skolede skuespillere. Svarer denne opfattelse til Deres kunstneriske forestillinger?

Biermann: Dra-Dra kan både spilles knapt og kulinarisk. Det kommer an på det kulturpolitiske landskab. På vore breddegrader er den storartede Brechtske knaphed allerede i sig selv blevet til noget kulinarisk. I Tyskland ville jeg spille dette stykke med hysterisk overdrevet kulinarisk fremstilling. Det ville ganske vist forudsætte en artistisk spille-måde hos skuespillerne, som de har glemt under den evindelige læsen op fra telefonbogen, sådan som det praktiseres i det dokumentariske teater.

Deres Dra-Dra er historien om dragedræberen Hans Folk, som det med støtte fra dyrene lykkes for at nedkæmpe dragen. Hans sejr lykkes ud fra teoretiske overvejelser, hvis model (forekommer det mig) er klartest udtænkt af kineserne. Ligesom »papirtigern« er dragen en fjende, som man taktisk set må tage alvorligt for at kunne besejre den, men som strategisk set er svag. Denne politiske strategi, som langsomt udkrystalliseres i løbet af stykket – svarer den til Deres politiske overbevisning? Og kan man se den som en kritik af de revolutionære bevægelser i Vesttyskland og andre vestlige lande?

Biermann: Deres spørgsmål lyder næsten som det svar, jeg ville kunne give Dem.

De har et kunstnerisk og samtidig et meget kraftfuldt sprog. Mener De, at teater, der stræber efter en politisk funktion, skal anvende hverdagsprog, altså i en vis forstand skal tage folket på ordet?

Biermann: Jeg er selv af folket. Derfor stræber jeg efter et sprog, der er sådan, som folket ville udtrykke sig.

Hvilken politisk funktion kan teater efter Deres opfattelse have?

Biermann: Det producerer ikke, det kan højst styrke progressive eller reaktionære bevægelser, der allerede findes.

Skyldes den progressive funktion hovedsageligt et stykkes revolutionære indhold, eller forekommer et angreb på formen Dem at være ligeså nødvendigt?

Biermann: Jeg har allerede læst for meget og tænkt for meget over det med form og indhold til at kunne sige noget om det. Dra-Dra er en dramatisk ballade. Sproget er dels høj stil, der er nede på sokkerne, og dels lav stil, der tales på ophøjet vis. Der forekommer mange rim, der er gået inflation i og som her anvendes satirisk som en støtte for skuespillernes realistiske sproglige gesti. I øvrigt står dette stykke i kras modsætning til det elitære og samtidig moraliserende dokumentariske teater.

Siden 1965 har De så at sige levet i en glasklokke. Ser De ikke nogen modsigelse i, at De stadig foretrækker at bo i DDR, mens Deres kunstneriske eksistens hovedsageligt er i Forbundsrepublikken?

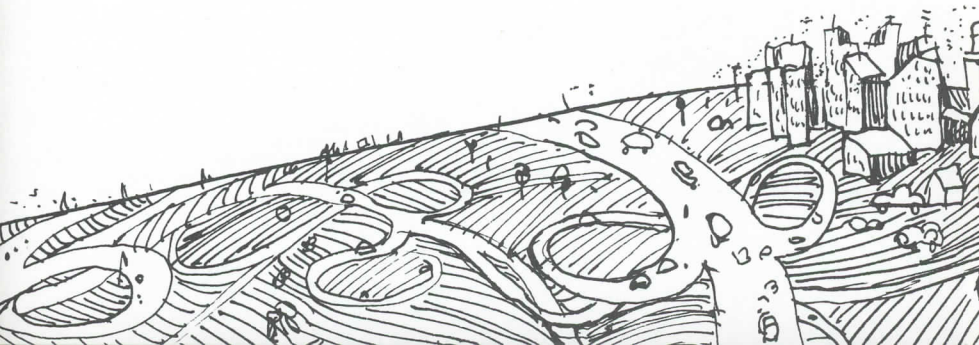
Biermann: Der tror jeg, De tager fejl. Her i DDR, hvor jeg ikke må gøres kendt, er jeg mere kendt end der, hvor mine bøger står i boghandlervinduerne. Båndkopier og maskinskrrevne kopier synes at være mere moderne udbredelsesmidler end grammofonplader og pocketbøger. I Forbundsrepublikken har jeg måske publicity, men i mit eget land er jeg populær.

Deres kritik af DDR er kendt hos vestlige læsere. Hvad forekommer Dem nu positivt ved det land, De bor i?

Biermann: Det er positivt ved DDR, at det har en mening at fremføre kritik. I øvrigt er det jo afgørende, fra hvilken side og udfra hvilke alternative forestillinger, der rettes kritik. Det vil man kunne læse om i mine bøger og høre om i mine sange. I DDR har man taget det første vigtige skridt henimod socialismen. Det er vores grundlæggende fortrin fremfor Vesttyskland, og et hvilket som helst andet kapitalistisk land, uanset hvor socialdemokratisk det end måtte være. Det, der skiller i vores land, er spørgsmålet om det næste skridt for revolutionen. Det er en diskussion mellem kammerater, og den bliver, som De vil vide, ikke kun ført med argumenter, men også med bagtalelse og panservogne. Det andet skridt betyder, at den socialistiske stats ejendomsret til produktionsmidlerne omformes til virkeligt folkeeje. Det vil politisk sige: at elitens diktatur i proletarietets interesse forandres til proletarietets diktatur, som i sidste ende er identisk med et socialistisk demokrati. – Positivt ved det land, jeg bor i, er endvidere, at jeg bor i det.

Hvad mener De som DDR-borger om socialismens udvikling i andre lande?

Biermann: Man behøver ikke at være profet for at kunne forudse, at de arbejdende masser i de vestlige lande bliver politiseret i samme grad som revolutionen i de socialistiske lande går fremad i retning af den demokratiske socialisme. Det socialistiske demokrati i vore lande vil få til følge, at kommunismen omsider igen bliver til et afskrækkende spøgelse for bourgeoisiet og ikke for arbejdermasserne.

Dra-Dra

Det store dragedræbershow i otte akter
Oversat af Carl Nyholm

Frisør:

Else Aarup
Kirsten Poulsen

Iscenesættelse:

Niels Damkjær

Kapelmester:

Peter Beck

Koreografi:

Georges Mills

Lydteknik:

Jens Ravn

Lys:

Carl E. Andreasen
Knud Jacobsen
Niels-Emil Larsen
Orla Pind
Osvold Yderholm

Malersal:

Max Gjedde
Ivan Mogensen
Jane Nielsen
Jens-Anker Olsen

Musikere:

Peter Beck
Hans Jørgen Leth Hansen (Malling)
Palle Hundborg

Plakat:

Thomas Kruse

Program:

Nis Bank-Mikkelsen
Niels Damkjær
Caspar Koch
Thomas Kruse
Inge Margrete Svendsen

Regie:

John Lindskov
Jørgen Skovboe
Jørn Walsøe

Rekvisitter:

Viggo Jensen
Frøde Sørensen

Scenografi:

Thomas Kruse

Skræddersal:

Henny Gilbert
Hanne Gissel
Jytte Langhoff Jensen
Gurli Radich Johansen
Inger Lærke
Stanley Pedersen

Skuespillere:

Nis Bank-Mikkelsen: Hans Folk
Hother Bøndorff: Præsidiemedlem,
Grønthandler, Grisen
Birte Fynne: Heksen, Loppen,
Borgerkonen
Bendt Hildebrandt: Realisten, Filosoffen
Anne Jensen: Grethe (1. Pige), Katten,
1. Barn
Lisbet Jørgensen: Æslet
Caspar Koch: Recitatoren, 2. Barn,
Digteren
Troels Kold: Politibetjent
Susanne Lundberg: Birgitte (2. Pige),
Gåsen
John Martinus: Kynikeren, Den Lamme,
Sangeren, Dragens stemme
Erno Müller: Guvernøren, Den Blinde
Niels Pihl: Politibetjent
Inge Margrete Svendsen: Virginia
Hans Henrik Voetmann: Præsidiemed-
lem, Hunden, Borgeren
Tove Wisborg: Den Gode

Snedkersal:

Erik Jacobsen
Verner Bang
Jørn Svenningsen

Suffli:

Lise Wantzin

Teknik:

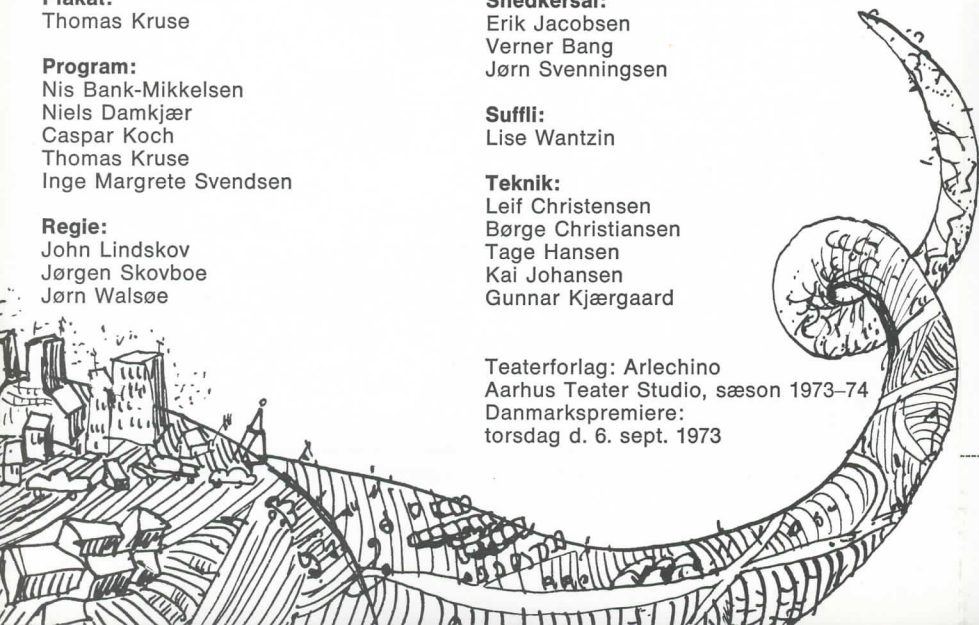
Leif Christensen
Børge Christiansen
Tage Hansen
Kai Johansen
Gunnar Kjærgaard

Teaterforlag: Arlechino

Aarhus Teater Studio, sæson 1973-74

Danmarkspremiere:

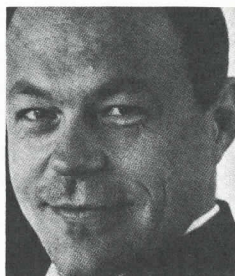
torsdag d. 6. sept. 1973

Hvem er Dragens hovede?

En rask konkurrence, hvor De skal gætte, hvem der er Dragens hoved. Vi viser her nogle udvalgte personer, og beder om Deres skærpede opmærksomhed. Når De har studeret portrætterne, skal De blot skrive på kuponen, hvem der ligner mest.

Er det mon

Mogens Pagh eller Erik Hoffmeyer eller Nils Foss .. eller

A. Mærsk McKinney Møller .. eller .. Erhardt Jacobsen .. eller .. Mogens Glistrup

eller Leif Hartwell-Thomas Nielsen eller E. Heide-Jørgensen eller Orla Hyllested eller en helt anden?

Skriv Deres forslag på kuponen nedenfor.

Præmien er et gratis ophold i et dansk tugthus, varigheden fastsat iflg. injurielovgivningen.

Undertegnede fastboende skatteborger erklærer som sin overbevisning, at helt eller delvis er identisk med Dragens hoved.

Navn: Adresse: Klip-Klip

CPR nr.: Stilling:

Er De medlem af noget politisk parti? JA/NEJ Hvilket?

Dra-Dra og stridens æble

Det er ikke alle danske afgrøder, der er noget værd. De danske æbler for eksempel, de er ikke noget værd længere. De er i den grad ikke noget værd, at man fra og med 1973 kan få tilskud fra staten, hvis man vil fælde en æbleplantage og bruge jorden til en parkeringsplads eller noget andet fornuftigt.

Men lige så lidt, som æblerne er blevet værd, siden Danmark kom i EF, lige så meget mere er aktierne og grundene blevet værd. I gennemsnit koster et stykke dansk jord det dobbelte af, hvad det kostede forrige år. Og en aktie – et stykke papir, der viser, at man er med til at eje en fabrik eller sådan noget – koster også meget mere i år end den gjorde i 1972.

Det er hverken Anker Jørgensen eller Per Hækkerup eller Henry Grünbaum eller nationalbankdirektøren, der har bestemt, at gravenstenene er værdiløse og aktier mere og mere værdifulde. Der er slet intet menneskeligt væsen, der har magt til at bestemme sådan noget. Det har kun DRA-DRA... eller »konjunkturerne«, som man plejer at kalde uhyret i TV og den slags steder.

Men det skal ikke forstås sådan, at ingen mennesker er interesserede i, hvad DRA-DRA bestemmer. Dragen har arbejdet til ugunst for æblegartnerne og til gunst for aktiegartnerne (eller spekulantterne, som man kalder dem, når man skal være ondskabsfuld). De, der har været forudseende nok til at spare på æblerne, så de kunne købe den jord, de vokser på – eller nogle aktier – de er blevet dobbelt så rige, som de var sidste år.

Kortest fortalt er der sket det, at de, der i forvejen ejede jorden og kapitalen, er blevet rigere, mens de, der blot skal leve af deres arbejde er blevet fattigere.

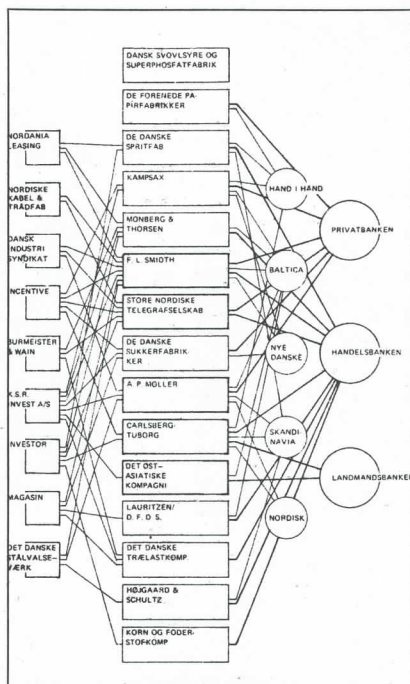
Det har mange virkninger. En af dem er, at de rige kan købe sig endnu mere rigdom hos de fattige, hvis de vil. Og det vil de, for det er jo deres store hobby, det der med at blive rigere. Derfor bliver det i disse år en mindre og mindre kreds, der ejer Danmarks jord. Ikke mindst i Jylland er der i den sidste tid sket store jordopkøb. Mange

småfolk har solgt deres jord til store selskaber. Vi er ved at nå tilbage til sådan som det var i middelalderen: Det hele ejedes af nogle ganske få herremænd, og vi andre måtte leje os ind hos dem og arbejde for dem. Hvis vi gjorde os ud til bens, blev kongens foged eller statens guvernør pudset på os.

Dengang var der præster, der beroligede os med, at det hele var Guds vilje og til gavn for alle. Det er der også i dag. I dag hedder præsterne nationaløkonomer. De beroliger os med, at det hele sker til fordel for valutabalancen eller kasseoverskuddet eller sådan noget. De har forskellige navne for DRA-DRA, som er deres Gud.

Og imens sidder vi andre og ser letmælt stige og luften formørkes fra deres skorstene. Vi venter på Hans Folk.

Ebbe Kløvedal Reich

Skematisk fremstilling af kapitalkoncentrationen i Danmark.

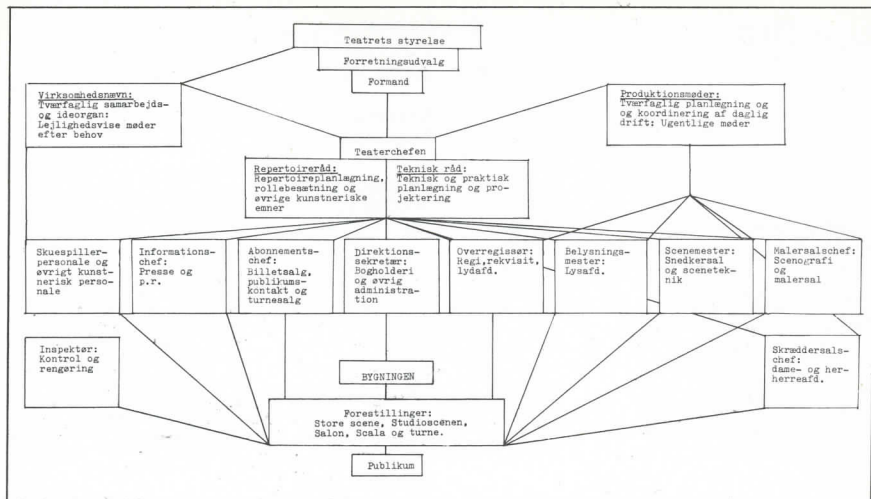
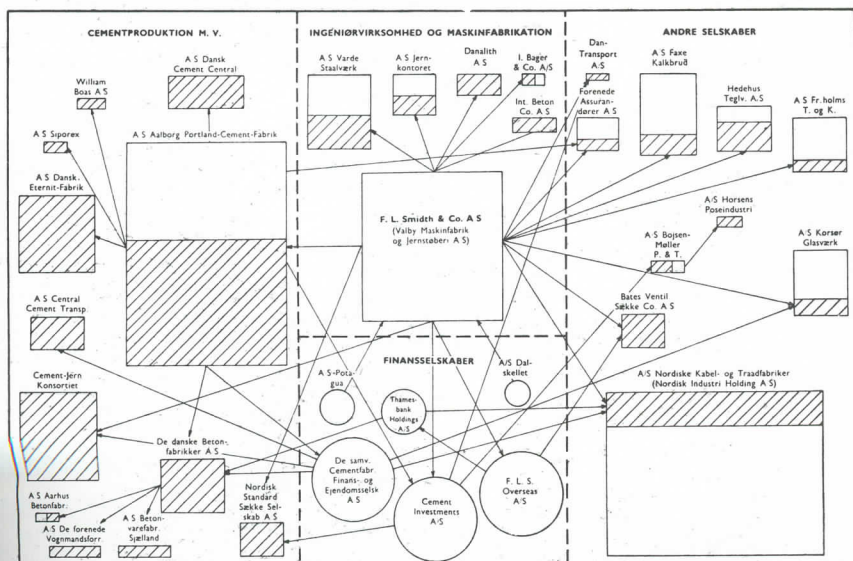

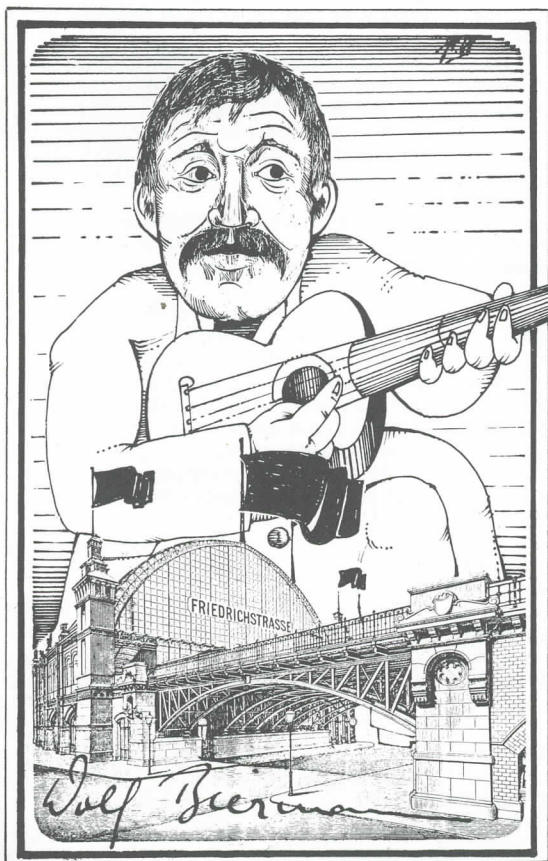
Diagram over Aarhus Teaters struktur

Skematisk oversigt over F. L. Smidth-koncernens større danske investeringer

Wolf Biermann

Wolf Biermann er født i 1936 i Hamborg. Hans mor og far var aktive kommunister, og faderen døde i nazistisk koncentrationslejr. I 1953 flyttede han til Øst-Berlin. Her studerede han politisk økonomi og filosofi. Fra 1957-59 var han tilknyttet »Berliner Ensemble« som regissør. Herefter studerede han atter filosofi, og »for at modvirke dette fags skadelige følger« valgte han som bifag: matematik. Senere dannede Biermann en teatergruppe, hvor han startede sin karriere som visesanger. I 1965 fik han forbud mod at optræde offentligt eller rejse udenlands. Hans digte og viser er herefter henvist til publicering i Vesteuropa, således også Det store Dragedræbershow, som første gang blev opført i München 1971. Da han modtog Fontane-prisen af Berlins overborgmester Klaus Schütz, skænkede han den til ekstraparlamentarisk virksomhed rettet mod Berlins bystyre. Udnævnt til Århus-studenternes æreskunstner 1969. Wolf Biermann er stadig erklæret kommunist og således en forkæret skikkelse både i Øst og Vest.

Ermutigung

Du, laß dich nicht verhärten
In dieser harten Zeit
Die all zu hart sind, brechen
Die all zu spitz sind, stechen
Und brechen ab sogleich

Du, laß dich nicht verbittern
In dieser bitteren Zeit
Die Herschenden erzittern
- sitzt du erst hinter Gittern -
Doch nicht vor deinem Leid

Du, laß dich nicht erschrecken
In dieser Schreckenszeit
Das wolln sie doch bezwecken
Daß wir die Waffen strecken
schon vor dem großen Streit

Du, laß dich nicht verbrauchen
Gebrauche deine Zeit
Du kannst nicht untertauchen
Du brauchst uns, und wir brauchen
Grad deine Heiterkeit

Wir wolln es nicht verschweigen
In dieser Schweigezeit
Das Grün bricht aus den Zweigen
Wir wolln das allen zeigen
Dann wissen sie Bescheid